

provincie **HOLLAND**
ZUID

Lid Gedeputeerde Staten

R.A. Janssen
070 441 70 86
ra.janssen@pzh.nl

F. Vermeulen
T 070 - 441 70 49
f.vermeulen@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Provinciale Staten

Datum
10 april 2019
Ons kenmerk
PZH-2019-688900156
Uw kenmerk

Bijlagen
1

Onderwerp

Europese ontwikkelingen risicobeheersing GenX-stoffen en
bodembeleid PFAS

Geachte Statenleden,

Met onze brief van 8 maart 2018 bent u geïnformeerd dat de door Chemours gebruikte GenX stoffen FRD-902/903 door het RIVM zijn gekwalificeerd als potentieel Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). Van potentiële ZZS is denkbaar, maar nog niet aangetoond, dat ze voldoen aan de criteria om te worden geclassificeerd als ZZS. Zodra meer gegevens over deze stoffen beschikbaar zijn, kan een deel van de potentiële ZZS als ZZS worden aangemerkt.

Met haar brief van 9 april 2019 heeft de staatssecretaris de Tweede Kamer geïnformeerd dat het Europees Agentschap voor chemische stoffen (ECHA) op 13 maart 2019 het Nederlandse voorstel gepubliceerd om GenX aan te wijzen als 'substance of very high concern' (SVHC) onder de REACH-verordening¹. Met deze publicatie start een openbare consultatieronde waarna een besluit wordt genomen. Wij verwelkomen en ondersteunen dit initiatief van het ministerie. Indien het voorstel wordt goedgekeurd, op zijn vroegst in juni dit jaar, dan is de stof op grond van de Nederlandse wetgeving automatisch ook een zeer zorgwekkende stof (ZZS), waarvoor minimalisatie van emissies nagestreefd moet worden.

Het Europees Agentschap voor Chemische Stoffen (ECHA) heeft verder, op voorstel van de lidstaten Duitsland en Nederland, een besluit genomen dat Chemours als registrant van GenX verplicht om twee testen te doen die meer zicht moeten geven op de risico's van deze stof. Het betreft een onderzoek naar de mate waarin de stof kanker kan veroorzaken en een onderzoek naar de snelheid waarmee de stof het menselijk lichaam verlaat. Tegen dit besluit staat nog bezwaar en beroep open.

Een toekomstige classificatie van GenX als SVHC/ZZS zal vooralsnog geen gevolgen hebben voor de vergunning van Chemours. Dit omdat met de ambtshalve wijzigingen van 2017 en 2018 reeds is geanticipeerd is op een eventuele toekomstige ZZS status en de vergunde emissies naar water en

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen
90, 385 en 386 stoppen
dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

¹ : <https://echa.europa.eu/substances-of-very-high-concern-identification/-/substance-rev/22907/term>

lucht daarmee aanzienlijk zijn verlaagd. Tevens geldt op grond van de huidige vergunning reeds een minimalisatieverplichting voor deze stof.

Handelingskader bodem

Onlangs heeft het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) risicogrenzen opgeleverd voor de stoffen perfluorooctaanzuur (PFOA), perfluorooctaansulfonaat (PFOS) en HFPO-DA (GenX) in grond². PFOA en PFOS zijn Zeer Zorgwekkende Stoffen en worden evenals GenX zowel bij puntbronnen als diffuus verspreid aangetroffen in de (water)bodem. Op basis van de risicogrenzen uit het RIVM-rapport zal het ministerie in de komende weken met decentrale overheden en koepels (UvW, IPO, VNG) een tijdelijk handelingsperspectief opstellen. Voor de verdere inhoud verwijzen wij u naar de bijgaande brief van de staatssecretaris.

Aanvraag veranderingsvergunning Chemours

Chemours heeft bij DCMR een vergunningaanvraag ingediend om het proces van het drogen van een halffabrikaat Teflon product in eigen beheer op de locatie Dordrecht uit te voeren. Voorheen werd deze droogstap uitgevoerd bij het bedrijf Custom Powders te Helmond. DCMR zal deze aanvraag conform de geldende wet- en regelgeving beoordelen en advies vragen aan de betrokken gemeenten en andere wettelijke adviseurs.

Wij blijven u uiteraard op de hoogte houden van de relevante ontwikkelingen en vertrouwen erop u voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

R.A. Janssen

F. Vermeulen

Bijlagen:

- Kamerbrief

² <https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2019-0027.pdf>

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

T 070-456 0000
F 070-456 1111

Ons kenmerk
IENW/BSK-2019/65014

Uw kenmerk

-

Bijlage(n)
1

Datum 9 april 2019
Betreft Proces tot handelingsperspectief grond en baggerspecie
met PFAS

Geachte voorzitter,

Tijdens het vragenuur van 12 februari jl. en tijdens het Algemeen Overleg Leefomgeving van 7 maart jl. heb ik met uw Kamer gesproken over de aanpak van Zeer Zorgwekkende Stoffen in afval, grond en baggerspecie.

Met deze brief wil ik u mede namens de Minister informeren over het proces om te komen tot een (tijdelijk) handelingsperspectief voor de omgang met grond en baggerspecie waarin Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS-en) worden aangetroffen. Hierbij bied ik het rapport aan van het RIVM over risicogrenzen van PFOA, PFOS en GenX (PFAS is de stofgroep waartoe deze stoffen behoren). Dit conform mijn toezegging tijdens het AO Leefomgeving van 7 maart 2019.

Verder wil ik u informeren over de voortgang van de maatregelen omtrent de tijdelijke opslag van GenX-houdend materiaal in Dordrecht. Tot slot zal ik u in deze brief informeren over stappen die in Europees verband zijn gezet om de risico's die samenhangen met GenX-stoffen beter te beheersen.

Proces (tijdelijk) handelingsperspectief PFOA, PFOS en GenX

Onlangs heeft het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) risicogrenzen opgeleverd voor de stoffen perfluorooctaanzuur (PFOA), perfluorooctansulfonaat (PFOS) en HFPO-DA (GenX) in grond. PFOA en PFOS zijn Zeer Zorgwekkende Stoffen en worden evenals GenX zowel bij puntbronnen als diffuus verspreid aangetroffen in de (water)bodem.

De risicogrenzen die het RIVM heeft afgeleid, geven het niveau aan waaronder, bij levenslange blootstelling, geen sprake is van onaanvaardbare risico's voor mens en ecologie. Op basis van de risicogrenzen kan door bevoegde gezagen worden bepaald hoe wordt omgegaan met grond en baggerspecie waarin deze stoffen zijn aangetroffen. De risicogrenzen alleen geven namelijk nog geen uitsluitel voor grondverzet en baggerwerkzaamheden.

Op basis van de risicogrenzen uit het RIVM-rapport zal in de komende weken met decentrale overheden en koepels (UvW, IPO, VNG) een tijdelijk handelingsperspectief worden opgesteld voor de toepassing van grond, en naar verwachting

ook baggerspecie, op of in de landbodem. Uitgangspunt bij het opstellen van het handelingsperspectief is dat het verspreiden van grond en baggerspecie met PFAS naar niet of minder belaste gebieden wordt tegengegaan en dat onaanvaardbare risico's voor de gezondheid van de mens en van het ecosysteem worden voorkomen. Ik verwacht uw Kamer hierover in mei 2019 te informeren.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Ons kenmerk
IENW/BSK-2019/65014

Het gaat om een tijdelijk handelingsperspectief omdat er tot het eerste kwartaal van 2020 nog belangrijke onderzoeken lopen naar onder meer bio-accumulatie, het uitloggedrag van PFAS en de mobiliteit van PFAS. Deze onderzoeken zijn nodig om tot een definitief handelingsperspectief te komen. Daarnaast zijn voor het toepassen van baggerspecie in oppervlaktewater en op de waterbodem data nodig over de gehalten aan PFAS in sediment en als zwevend stof in het water.

Bekend is dat enkele waterschappen (deels) zijn gestopt met baggeren omdat er e verdenking bestaat dat er PFAS in de baggerspecie kan zitten. Ook bij Rijkswaterstaat wordt, in afwachting van het tijdelijke handelingsperspectief, waar mogelijk terughoudend omgegaan met aanbestedingen van baggerwerkzaamheden. Zo wordt er momenteel een aanbesteding van een baggerproject aangehouden. Om inzicht te krijgen in de breedte van de problematiek worden metingen uitgevoerd naar de aanwezigheid van PFAS. Reeds lopende contracten en werkzaamheden waarbij baggerspecie wordt toegepast binnen hetzelfde watersysteem vinden wel doorgang omdat daar geen risico voor verspreiding is. Ook bij die projecten zullen metingen worden uitgevoerd.

Algemene methodiek Zeer Zorgwekkende Stoffen in de (water)bodem

Naast het (tijdelijk) handelingsperspectief voor deze specifieke stoffen werk ik met decentrale overheden aan een algemene methodiek voor de omgang met ZZS-en. Zo kan er in toekomst sneller en effectiever gehandeld kan worden als een Zeer Zorgwekkende Stof wordt aangetroffen in grond en/of baggerspecie. Ik verwacht uw Kamer begin 2020 over deze algemene methodiek te kunnen informeren.

Maatregelen tijdelijke opslag van GenX-houdend materiaal in Dordrecht

Tijdens het vragenuur van 12 februari jl. heb ik uw Kamer toegezegd om u te informeren over de voorwaarden die gesteld zijn aan de tijdelijke opslag van GenX-houdend materiaal dat door het bedrijf Chemours in Dordrecht teruggenomen moest worden na faillissement van de Italiaanse verwerker. De provincie Zuid-Holland heeft, als bevoegd gezag, het besluit genomen in te stemmen met de aanvraag van Chemours om dit materiaal, in totaal ongeveer 15 ton, voor de duur van een jaar op te slaan op het eigen terrein van het bedrijf in Dordrecht. De opslag vindt plaats in een loods welke speciaal is bedoeld voor opslag van dit soort materialen en is voorzien van de benodigde voorzieningen om dat veilig te doen. In de in 2013 door de provincie verleende omgevingsvergunning is al voorgescreven dat deze opslaglocatie dient te voldoen aan de normen van de PGS15¹. Bodem beschermende voorzieningen maken hiervan onderdeel uit. Op 5 maart heeft het bedrijf de provincie gemeld dat deze 15 ton op korte termijn voor verbranding afgevoerd zal worden en dus niet voor terugwinning of hergebruik opnieuw uitgevoerd zal worden.

¹ <https://www.publicatiereeksgevaarlijkstoffennl/publicaties/PGS15.html>

Europese ontwikkelingen risicobeheersing GenX-stoffen

Als laatste wil ik uw Kamer melden dat er recent twee stappen zijn gezet om de risico's die samenhangen met GenX-stoffen beter te beheersen. Allereerst heeft het Europees Agentschap voor Chemische Stoffen (ECHA) op voorstel van Duitsland en Nederland een besluit genomen dat de registrant van GenX verplicht om twee testen te doen die meer zicht moeten geven op de risico's van deze stof. Het betreft een onderzoek naar de mate waarin de stof kanker kan veroorzaken en een onderzoek naar de snelheid waarmee de stof het menselijk lichaam verlaat. Tegen dit besluit staat nog bezwaar en beroep open.

De tweede stap die is gezet is dat door Nederland een voorstel is ingediend bij ECHA om GenX aan te wijzen als *substance of very high concern* (SVHC) onder de REACH-verordening. Over het voornemen hiertoe is enkele keren met uw Kamer gesproken, onder andere bij het Algemeen Overleg Externe Veiligheid van 16 mei 2018. Het Nederlandse voorstel is op 13 maart 2019 door ECHA gepubliceerd en wordt nu in behandeling genomen. Indien het voorstel wordt goedgekeurd, op zijn vroegst in juni dit jaar, dan is de stof op grond van de Nederlandse wetgeving automatisch ook een zeer zorgwekkende stof (ZZS), waarvoor minimalisatie van emissies nagestreefd moet worden.

Hoogachtend,

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

S. van Veldhoven - Van der Meer

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Ons kenmerk
IENW/BSK-2019/65014